

A magyar családok karácsonyozási szokásai

**SCORES
GROUP**

**Solution
for Cooperative
Researches**

A magyar családok karácsonyozási szokásai

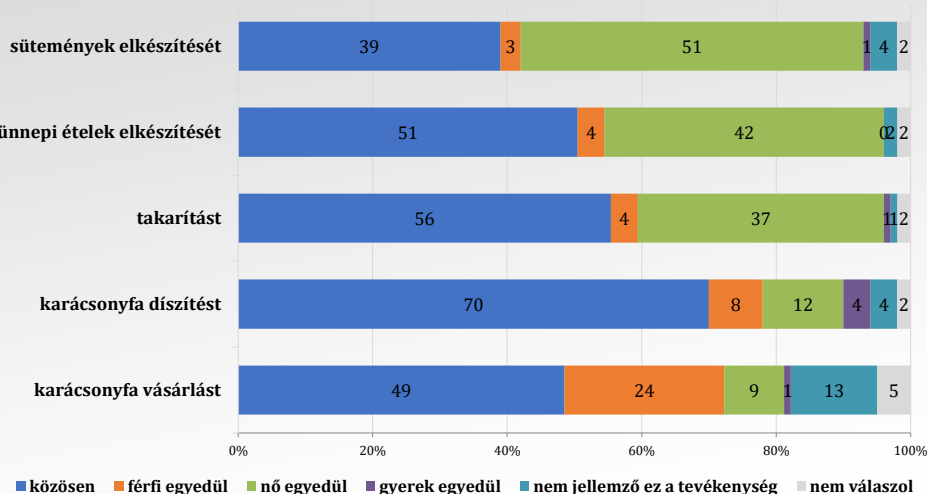
A karácsonyi ünnepekre a családok többsége közösen készül fel, de az előzetes nagytakarításban és a sütés-főzésben jóval nagyobb teher hárul a nőkre, mint a férfiakra. A családok felében szenteste adják át egymásnak az ajándékokat, egyharmaduknál viszont nem várnak addig, már délután körbeállják a fát. A karácsony mozgalmas ünnep, az emberek kilenctizede útra kel és meglátogatja rokonait, ismerőseit, a többség 2-3 helyre is elmegy vendégségbe. A külföldön élő hozzátartozók közül csak minden ötödik jön haza rendszeresen karácsonyra. Az ünnepi tévéműsorokba szinte mindenki belenéz, és filmekre is jut ideje a nagy többségnek. A közös és az egyéni kikapcsolódásnak nagyjából azonos súlya van, karácsonykor közel egyforma arányban (30-40 százaléknyan) társasjátékoznak, kártyáznak illetve interneteznek, játszanak laptopjaikon, okostelefonjaikon - ezek a legfontosabb megállapításai a ZRI Závecz Research és a CAWI Services által készített közvélemény-kutatásnak, amely a megszokottnál nagyobb mintán, 5500 fő megkérdezésével készült, online módszerrel, december első felében. A magas elemszám és a nagy rétegzettség lehetővé teszi, hogy a megkérdezettek az ország teljes felnőtt népességét életkor, iskolai végzettség, településtípus és nemi hovatartozás szerint reprezentálják.

A karácsonyi előkészületeket többnyire együtt végzik a családtagok, de ahol nem, ott jellemzően sokkal inkább a nőkre, mint a férfiakra hárulnak a teendők. Az ünnepi nagytakarításból a családok 56 százalékában mindenki kiveszi a részét, ugyanakkor 37 százaléknál a nők alakítják ünnepivé a lakást, a háztartások mindössze 4 százalékánál végzik el ezt a feladatot a férfiak. A karácsonyi asztalra kerülő ételeket és a süteményeket is főképpen a nők készítik el – a családok 42 illetve 51 százalékánál. A sütés-főzést a háztartások 51 százalékánál megosztva, egymást kiegészítve vagy közösen végzik, az édességeket viszont ennél kevesebben, 39 százaléknyan készítik együtt a család tagjai. Bár a karácsonyfát a háztartások felében közösen veszik meg, de itt a férfiak is serények, a családok egynegyedében ők szerzik be (egytedében a nők). A karácsonyfa díszítése nagyrészt közös esemény, a családok 70 százalékánál együtt öltöztetik fel a fenyőt. A konyhai feladatok és a takarítás esetében valamelyest különböznek a városokban és a falvakban élők szokásai, a kis településeken a nők sokkal inkább egymaguk végzik el, mint a városiak. Így például a községekben lakó nők 43 százaléka egyedül takarít karácsony előtt, 48 százalékuk segítség nélkül készíti el az ünnepi ételeket, 55 százalékuk a süteményeket – Budapesten ezek az arányok jóval kisebbek: 31, 37, 44 százalék.

Ünnepi feladatmegosztás

Az Önök háztartásában általában ki végzi a...?

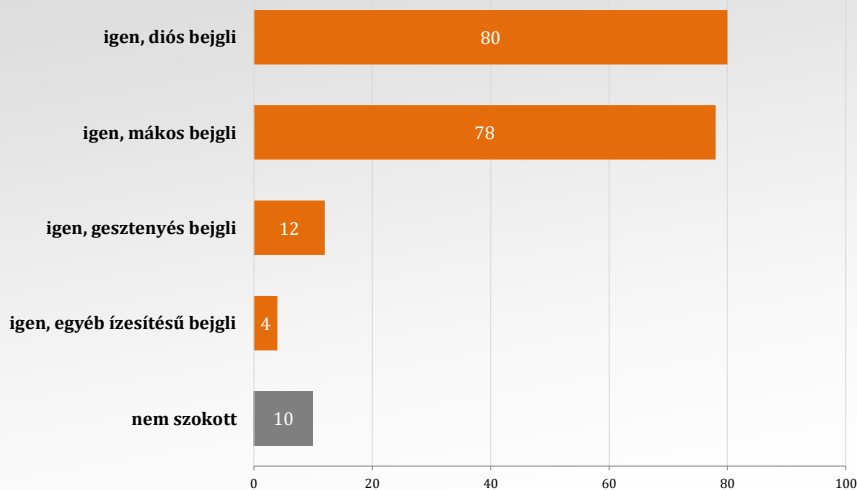
Total bázis; Adatok százalékban

Karácsony előtt külön standokon lehet halat vásárolni, és számos helyen vehetünk és rendelhetünk bejglit. Népszerű ételekről van szó, hiszen hal valamilyen formában a családok 81 százalékánál kerül az ünnepi asztalra, bejglit pedig a háztartások 90 százalékában fogyasztanak. A halételek közül a halászlé a favorit, 59 százalékánál része az ünnepi menünek. Nagyon sok helyen, a családok felénél a rántott halat is tálalják karácsonykor, sült halat 16 százalékánál tesznek az asztalra. A diós és a mákos bejgli lényegében egyformán kedvelt, az előbbi a háztartások 80 százalékánál, az utóbbi 78 százalékánál szerepel az ünnephez kapcsolódó édességek sorába. Viszonylag kevesen, 12 százaléknyian fogyasztanak gesztenyés bejglit. Ez az ízesítés főleg a budapestiek körében elterjedt, minden ötödik háztartásban megkóstolják. A bejglit inkább otthon sütik, a családok háromnegyedében ez a szokás. Áruházakból, boltokból szerzi be a bejglit 18 százalék, cukrászdából 6 százalék. A házi bejglisütés vidéken gyakoribb, a fővárosban 65 százalékánál, a vidéki városokban 73, a falvakban 76 százalékánál így készül a sütemény.

Bejglifogyasztás karácsonykor

És bejgli szokott az ünnepi kerülni Önöknél?

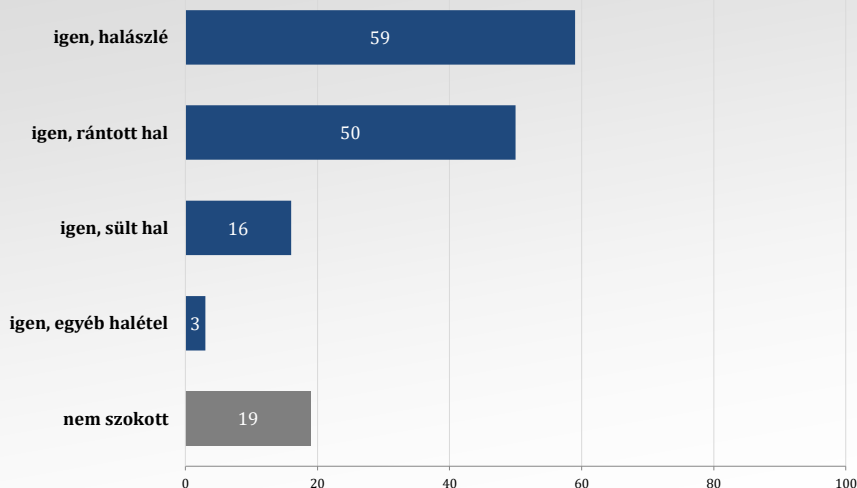

Total bázis; Adatok százalékban

Halfogyasztás karácsonykor

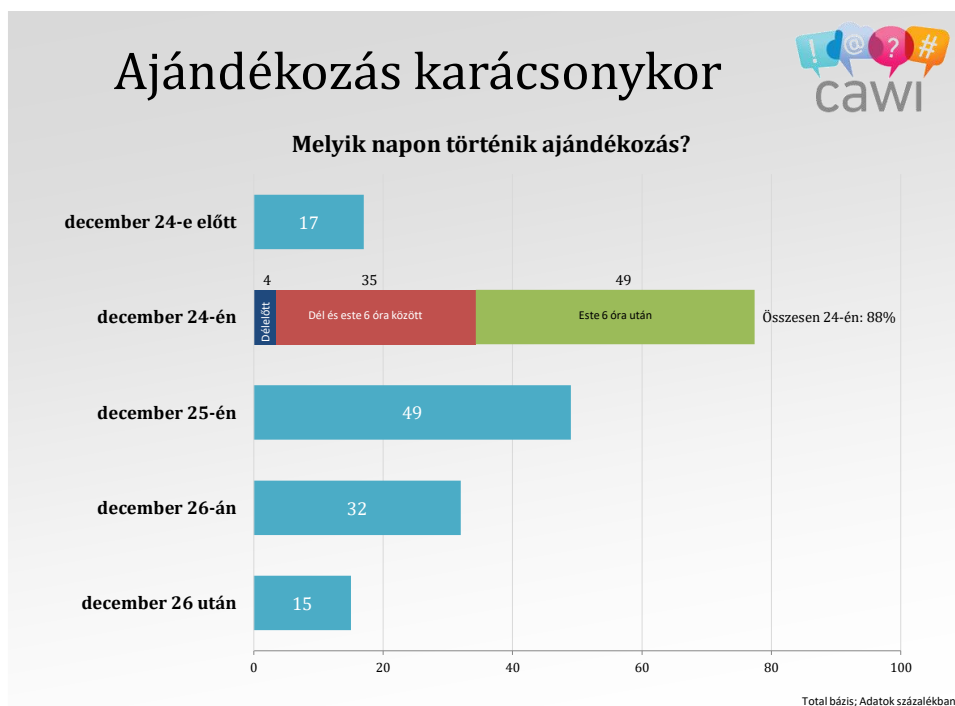
Önöknél szokott bármilyen halétel kerülni az ünnepi asztalra?

Total bázis; Adatok százalékban

A karácsonyi ajándékozás napja december 24-e – a családok 88 százalékában tartják ezt a szokást. A csomagok átadása az emberek 17 százalékánál már korábban elkezdődik. December 25-e is még sokaknál az ajándékokról szól, az emberek fele e napon is köszönt másokat. Sőt, még karácsony másnapján is egyharmadnyian szereznek meglepetést másoknak. Az ajándékozás még az ünnepet követő napokban is folytatódik, az emberek 15

százaléka tölt ezzel időt. A kis településeken hosszabb ideig tart a karácsonyi ajándékozás, mint a városokban – többen kezdik december 24-e előtt (21 százalék illetve 15 százalék) és nagyobb arányban foglalkoznak vele az ünnepek után (18 illetve 13 százalék). A december 24-i ajándékozás a családok felében szenteste történik, egyharmadánál azonban már a délutáni órákban. Aznap délelőtt még mással töltik időt az emberek, csupán 4 százaléknál kerülnek elő a meglepetéscsomagok.

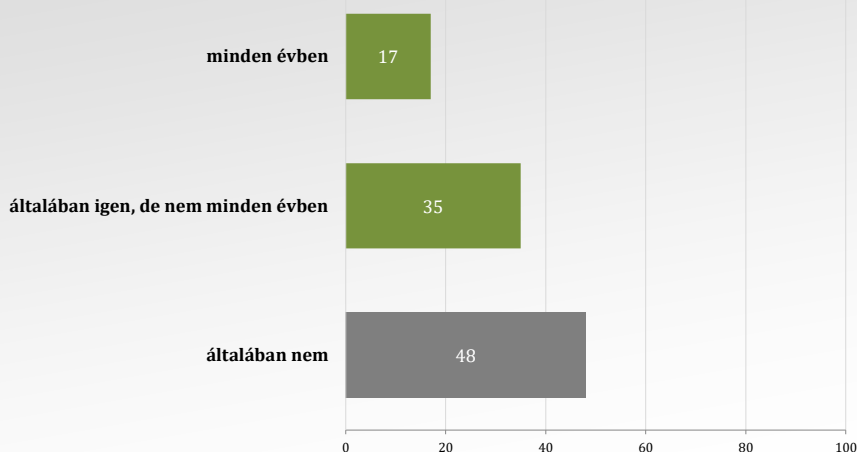

A több napon át tartó ajándékozás egyik velejárója a rokonok, barátok meglátogatása. Az emberek nagy többsége, 90 százaléka az ünnepi időszakban valakihez elmegy vendégségbe. A látogatások átlaga 2,7 alkalom és ez egyben azt is jelenti, hogy a többség 2-3 rokont, ismerőst felkeres. Az életkor emelkedésével egyre kevesebben mozdulnak ki az otthoni környezetből: a 40 év alattiak átlagosan 3,3 alkalommal mennek vendégségbe a karácsonyi időszakban, a 40-60 év közöttiek 2,5 alkalommal, a náluk idősebbek 2,2 alkalommal. Ha nem is jelentős, de érzékelhető különbségek vannak a budapestiek – átlagosan 2,6 látogatás-, a vidéki városokban élők – 2,7 látogatás-, és a falvakban élők – 2,8 látogatás – szokásai között. Sokaknak, az emberek egyharmadának vannak külföldön élő hozzátartozói. Az országhatáron túli rokonoknak csak kis része, 17 százaléka jön haza minden évben a karácsonyi ünnepekre; nagyjából egyharmaduknak van arra lehetősége, hogy ha nem is rendszeresen, de néha itthon tölti az ünnepet. Ugyanakkor a külföldön élő magyarok legnagyobb csoportja, 48 százaléka nem látogatja meg karácsonykor itteni családtagjait.

Külföldön élő hozzátartozók hazalátgatása

A külföldön élő hozzátartozója (hozzátartozói) jellemzően hazalátogat-e (hazalátogatnak-e) az ünnepekre?

Azok körében, akiknek vannak külföldön élő hozzátartozói; Adatok százalékban

Mint láthattuk, a karácsonyi ünnepek alapvetően az ajándékozásról, a találkozásokról, az étkezésekről szólnak, de van ideje az embereknek kikapcsolódni, szórakozni is. A legtöbben televíziós műsorokat néznek (88 százalék), de filmekre is sokan (71 százalék) ülnek a képernyők, monitorok elé. A TV-műsorok nézettsége az életkor emelkedésével egyre magasabb, a filmeké viszont egyre alacsonyabb. Az idős emberek 91 százaléka néz televíziót az ünnepek alatt, de filmet ennél kevesebben, 55 százaléknyian – valószínűleg a csatornák másfajta szórakoztató műsorai váltják ki az érdeklődésüket. A régi, hagyományos közös kikapcsolódás – mint a társasjátékozás, kártyázás – illetve az új, inkább egyéni időtöltés – mint a számítógép, okostelefon használata játékokra, böngészésre, közösségi oldalak követésére - nagyjából ugyanannyi ember kedvtelése karácsonykor: 30-40 százaléknak. Az okostelefon inkább a fiatalok, a számítógép inkább az idősek eszköze. Ha a televízióval nem is, a számítástechnikai, mobileszközökkel azonos vonzereje van a könyveknek. Az emberek 35 százaléka vesz a kezébe valamilyen kötetet karácsonykor. Az átlagosnál jellemzőbb az olvasás a nőkre (40%), az idősekre (43%), a fővárosiakra (44%), s főképpen a diplomásokra (59%).

A karácsonykor és az azt követő év végi napokban viszonylag kevesen utaznak el otthonról szállodába, panzióba – mindössze 6 százalék. Leginkább a fővárosiak és a diplomások szokásai között szerepel az ünnepek idején a többnapos pihenés, távol az otthontól. A messzebb lévő rokonokhoz való utazás viszont sokkal gyakoribb, az emberek 30 százalékánál része az ünnepi forgatókönyvnek. Mivel a fiatalokra jellemző leginkább a távolabb élő

családtagok meglátogatása, így minden biztonnyal a máshol élő szülők, nagyszülők együtt tudnak karácsonyozni gyerekeikkel, unokáikkal.

